

Godsgildet i Fanefjord Sogn

Som afgået formand for Gods nr. 2 i Fanefjord Sogn, vil jeg fortælle lidt om "Godsets" historie.

Gods nr. 2 er et andet navn for Fanefjord Sogn. Navnet stammer fra den tid, hvor Møn blev frikøbt fra kronen i 1769 og flittige mænd fra Fanefjord red til kongen for at frikøbe sognet, der var sat til salg, fordi riget fattes penge og bønderne var gået ind i en ny tid, hvor selveje var på dagsordenen. Fanefjord Sogn blev købt ved hjælp af bl.a. Hans Henrik Barfoed, som hjalp de ubemidlede bønder ved at kautionerede for dem, således at en ny proces i landet kunne begynde.

Til minde om dette blev der sat en sten på højen overfor Fanefjord Skovpavillon på 100 års dagen i 1869.

Bønderne blev selvejere og gradvis gik de fra det gamle landsbysamfund til at flytte deres gårde ud på markerne. Der blev oprettet 80 helgårde i Fanefjord sogn og da en del af Grøntvedskoven hørte med til Gods nr. 2, blev den del døbt om til Fanefjord Skov og også delt i 80 helparter, en part til hver gård.

For at få fordelt overskuddet fra Fanefjord Skov, blev der nedsat en bestyrelse af gårdmænd til at varetage dette. Landsbyerne blev opdelt i 4 Roder, *Vollerup/Vindbæk, Askeby/Damme, Hårbølle og Tostenæs*. Iflg. Godskassen fra 1911 var og er det organiseret således:

Tre mand fra hver Rode er med, således at godsbestyrelsen er på 12 mand. Man er med i 3 år og der sker en løbende udskiftning af bestyrelsen. Skovfogeden og formanden for Fanefjordskov er faste medlemmer af godsbestyrelsen. Der bliver holdt et Godsgilde hvert år med henblik på at uddele udbyttet til Roderne, som derefter går hjem og uddeler pengene i deres i respektive landsbyer.

Når repræsentanterne for de forskellige Roder kommer hjem til deres landsbyer, bliver der holdt et bymands/skovgilde, hvor der igen bliver inviteret et udsnit af skovejere fra landsbyen til at varetage den videre fordeling af overskuddet fra skoven. Selve afholdelsen af gildet blev med tiden lagt i helt faste rammer, som overlever den dag i dag, hvor menuen består af: Spegesild, fedt, rugbrød og snaps/øl, gåse/andesteg med alt tilbehør, et stykke med ost og syltede sveskeblommer, igen en snaps til, kaffe med cognac, likør og kransekage, kortspil til ud på natten, og en snitte eller to til at gå hjem på, samt øl og snaps igen.

Det er i år 241 år siden, at Gods nr. 2 blev oprettet. I vore dage, hvor overskuddet fra skoven for det meste ikke er så stort, at det bliver uddelt, har godsgildet ofte ingen praktisk betydning. Men der holdes ved den gamle tradition om at holde disse gilder, nogle ændringer er der dog sket.

I min barndom (1950'erne) startede de om eftermiddagen med kaffe og kage, og efter aftensmåltidet fik de også en romtoddy, men ellers kører de gamle traditioner videre i bedste velgående. Dog har rødvinen sneget sig ind til andestegen de sidste mange år, selvom øl er den foretrukne drik det meste af aftenen, hvor der spilles kort til ud på natten.

Jeg har nu været med i 3 år og holder så en pause på nogle år, hvorefter jeg sikkert igen bliver spurgt om jeg vil være med!

I mange år var det kun mænd der deltog. Var der en kvinde med en skovspart, gik der en mandlig stedfortræder ind for hende. I 1957 deltog den første kvinde fra Hårbølle og i 1959, var der hele to kvinder med, samtidig med at den ene var godsformand. Senere valgte kvinder, som var inviteret med, ofte at træde tilbage, af hensyn til traditionen. Men i 1990'erne var tiden en anden og kvinderne deltog fra da af i Godsgilderne. De sidste 3 år har vi været to kvinder i bestyrelsen med mig som formand 2009/2010.

Dette var lidt omkring Godsgilderne, vil du vide mere om hele Godsets historie, kan hæftet "**Gods Nr. 2, Fanefjord sogn, Møn**" skrevet af Kirsten Lüchen-Lehn, erhverves hos formanden for Fanefjord Skov Jens Hansen, Lusmosevej 29, Tostenæs, tlf.: 5581 7052.

Jonna Kjær-Nielsen

2010